

stellung) odprejo tudi zunanjim obiskovalcem in potrebno razložijo. Kdor namerava omisliti si kakšno novo mašino ali stroj itd. za svoje gospodarstvo pa bi ga rad prej ogledal in pozvedel kako in kaj, temu svetujemo obiskovati ovo razstavo, se vè, ako ima k temu dovolj prilike. Jako izvrsten je sadjerejski vrt. V njem nahaja se 80 jabelčnih sort, 80 sort grašek, 17 sort sliv in češpelj, 24 sort črešenj in višenj, 5 sort breskev, 7 sort marelic, 2 sorti kutin, 3 sorte nešpeljnov, 12 sort jagod, 8 sort malin, 10 sort ribezlja, 17 sort munkecev in 13 sort lešnikov. Ker bi za vse sorte premalo prostora bilo v vrtu, so na stara drevesa po 30 do 40 sort nacepili, da učenci vsaj sad raznih sort pred seboj vsako leto vidijo in se ga spoznavati učijo. Jednako izvrsten je gospodarsko-rastlinski vrt, kder je nasajenega raznega sočivja, trav in gospodarstvenih rastlin. Ob konci omenimo še trsovniče, kder se nahajajo vse sorte vinske trte. Težko bo najti zavod, ki bi se s čem podobnim mogel ponášati. Glavna svrha tej trsovniči je, da se učenci leži privadijo, razne sorte trsove spoznavati, kar ni lahka reč. Vseh sort je 241.

Velik vinski sejem pripravljajo na Dunaji. Žali Bog štajerski vinogradarji nimajo kaj poslati, ker so imeli toliko slabih letin. Novo vino se precej lahko proda, ker ga ni veliko. Iz Slov. Bistrice se nam poroča, da so ondi cerkveno vino brez posode po dražbi prodali po 50—55 fl. polovnjak ali 100—110 fl. štrinjak. Blago je precej dobro, kakor se sploh Bistriško vino odlikuje po svojej dobroti napram drugemu!

Dopisi.

Iz Ljubljane. („Ljubljanski Zvon“) bode od novega leta 1881 počenši vsakega meseca prvi dan v zvezkih po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih, hodil na svitlo. Po svojej vsebini skušal bode „Ljubljanski Zvon“ ustrežati različnim željam in potrebam slovenskega čitajočega občinstva: gojil bode zategadel v prvej vrsti leposlovje v najširjem pomenu te besede (romane, povesti novele, pesni. potopise itd.); priobčeval bode sestavke in spise znanstvenega obsega iz različnih oddelkov človeškega znanja; zbiral bode raznovrstno narodno blago; skrbel bode za obširen pregled sodobnega slovenskega slovstva in imenitnejših proizvodov drugih slovanskih literatur ter naposled poročal bode o napredovanji in delovanji domačih in občeslovanskih literarnih društev in umetelnostnih zavodov. Nadejamo se, da nam bode možno ta mnogoobsežni program dovoljno izvrševati, ker se je okoli našega lista zbralo uže štirideset pisateljev in učenjakov slovenskih. Slovenski omikani svet pa pozivljamo s tem vabilom, da nam z obilnim naročevanjem pomoče točno izvrševati našo nalogo. „Ljubljanski Zvon“, ki bode

izhajal 4 pole obsežen po jeden pot na mesec, stane: za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld. Dijakom je naročnina znižana na 3 fl. 60 kr. Naročnina pošilja se upravnistvu „Ljubljanskega Zvona“ v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani. Domoljube slovenske prosimo, da bi se z naročili oglašili o pravem času, ker se lista ne bode tiskalo dosti več nego toliko iztisov, kolikor bode naročnikov. Vsa pisma in vse pošiljatve, ki se tičejo uredniškega dela, prejema uredništvo „Ljubljanskega Zvona“ v Ljubljani, ali kateri koli izmed podpisanih štirih izdateljev: Josip Jurčič, glavni urednik „Slovenskega Naroda“, Janko Kersnik, notar na Brdu, Fran Levec, c. kr. velike realke profesor, Dr. Ivan Tavčar, advokatski kandidat.

Iz Slov. Gradca. (Nagle smrti) so umrli trije delavci v soboto 27. novembra pri sv. Janži blizu Spodnjega Drauburga. — Dva delavca Gregor Zaberčnik in Jožef Čanč sta kopala v soboto neko sorto kamenja za Prevalske fužine. Opoldne prinese žena enega izmed delavcev obed in najde jamo zasuto. Enega izmed nesrečnežev je kamenje popolnoma zakrilo. Le od enega so se noge nekoliko videle, ki so prestrašeni ženi pričale nesrečo. Popolnoma sta uboga moža bila od vdrlega kamenja zdrobljena in se ve da k priči mrtva. — Nek tretji delavec F. K. se je v ravno tistem kraju pripravljaj z vozom na pot; nekaj še je hotel na vozi popraviti, se pripogne in k priči od mrtvuda zadet umerje. — Revez še je pred malo dnevi prišel domov iz gornjega Štajerskega v domači kraj, kjer je po kratkih dnevih smrt najšel. Vse tri nesrečneže so v pondjelek pokopali.

Od Savinje. (Slovensko uradovanje) sicer napreduje pa vendar ne tako, kakor bi želeli bilo. Več občin je že pred leti sklenilo slovenski uradovati, kakor pri nas Ž... in G... občina, pa njih sklepi so le na papirji ostali. Zato raj na noge bratje slovenski županje in občinski odborniki, bodimo vsi složni. Začnimo slovenski uradovati, posebno zdaj ob novem letu, zapustimo enkrat največji politični greh: neslogo in nemškutarenje, ter se ne dajmo več motiti od naših nasprotnikov, temveč bodimo ponosni, da smo sinovi matere Slave, kakor pesnik S. Jesenko pravi: „Ti ki si nas vstvaril, Kakor listja trave, Skoraj pol sveta podaril, — Bil si sinom Slave“. Ne misli pa nobeden, da bi mi tako Nemce in ujih jezik zaničevali, tega ne. Mi le svoje zahtevamo, kar nam gre po božji in natorni postavi in kar nam je že zdavnej od Njih velič. svitlega cesarja zagotovljeno. Vsak narod v svojem jeziku piše in govori in zakaj bi mi ne? Vsi ugovori zoper to so piškavi in nič vredni. Jaz pravim: Kdor sebe, svojega jezika ali naroda ne časti, tudi vreden ni, da bi ga drugi častili. Zatorej še enkrat rečem, kdor ljubi svoj narod ali boče veljati kot narodnjak, naj vendar nobene prilike in postavnega sredstva ne zamudi in naj ne odlaga k temu pri-

pomagati. Tudi potrebno ni vlado zdaj za večje pravice prositi, samo teh, katere že imamo, se moramo poslužiti. Drugo pa na primer visoke šole nam bo vlada sama rada dala, ker si drugače pomagati ne bo mogla. Toraj dvignimo se in pomnimo: „Da je Slava naša mati, — To poznati mora vsak; — Da poštene smo možaki, — Korenjaki vsaki čas.

Iz Celja. (Katoliškemu podpornemu društvu) so darovali premilostl. gospod knez in škof za obleko vbožnim učenkam v dekliški šoli šolskih sester ob letošnji božičnici: 20 gld. Kot ustanovnika sta pristopila našemu društvu 1) č. g. Anton Lednik, kaplan v Rušah s 50 fl. in 2) Blagorodni g. Jožef Kodela, stavbarski podvzetnik in posestnik pri Mariboru s 40 fl. Letnino so odrahtali (s 2 gld. 3) neimenovan gospod iz celjske okolice, 4) G. Jožef Pilib, posestnik v Ternovljah in 5) Ignacij Primožič, vrtnar v Medlogi. Bog povrni vsem blagim dobrotnikom! — V zadnjo številko „Slov. Gosp.“ se je vrinila tiskarska pomota. V imeniku novih udov našega društva se bere pod številko 17): blagorodna gospa Marija Janič, posestnica v Zavrču; blaga gospa ustanovnica pa je posestnica v Žavcu.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Zopet smo zgubili vrlega moža. Velečastiti g. Simon Dobeiniger, dekan za spodnji Rožni dol, župnik v Slovenski Kapli (pri Dravi) je umrl. H pogrebu ga je sprevaljalo 16 duhovnikov in mnogo ljudij, kojim je lepo pogrebnično govoril č. g. Matija Ambrož, župnik v Svecih. Ranjki bil je izgleden duhovnik, čislán spovednik, izvrsten govornik in katehet. Naj počiva v miru. — Velik del Koroške krije bela odeja, debel sneg. — V Beljaku so zopet osnovali družbo katoliških rokodelcev; dne 5. dec. t. l. imeli so v to svrhu posebno zborovanje. Tamošnja hranilnica je zavoljo računov zaprta do 13. januarja 1881. — Kmetijska šola v Celovci šteje letos 30 učencev; podučnje se le nemški. — C. k. okrajni glavar Weindorfer v Beljaku je staršem in jerobom ostro prepovedal otroke seboj jemati k veselici, kder je ples. Tako je prav. — Veliko hrupa dela v Celovci to, da je bil ravnatelj meščanske šole g. Kvančnik naglo prestavljen kot učitelj v Trst. Pravijo, da se je kot okrajni šolski nadzornik bil zameril deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Jož. Gobancu, pri katerem so ga baje ovadili, da je pospeševal slovenščino v Rožnej dolini. No, in zavoljo takega greha mora dobro službo zapustiti?

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naši poslanci na Dunaji niso kaj posebno veseli in zadovoljni. Gledé na dr. Vošnjakove resolucije se ni zgodilo čisto nič pač pa imajo slovenski narodnjaki mnogo trpeti. Zato bodo poslanci krepko zahtevali narodne pravice, a zavoljo preganjanja in nadlegovanja urad-

nikov, sodnikov, notarjev, pripadajočih pod okrožje c. k. dež. sodnije graške ministra za pravosodje očitno vprašali ali interpelirali. Nova postava za žganje-točarje bila je sprejeta; grof Warmbrandov predlog, naj se nemščina proglasi kot državni jezik in pritožbe dr. Herbstove: zakaj bi na Češkem uradniki morali znati česki, bil je posebnemu odboru izročen, kder bo vse pokopano. Poslanci imajo nujnejših reči, n. pr. postavu zoper oderube, ki pride kmalu v obravnavanje. Te smo pač silno potrebni. G. dr. Vošnjak je v finančnem odboru izvoljen v zapisnikarja. Znani „hammer-amboss“ poslanec pristopil je k „fortschrittlerjem“, a hrastovski grajščak Pauer sedi med starimi liberalci. Poslanec Kronawetter tirja, naj se volilna pravica prizna vsem, ki 5 fl. direktnega davka plačujejo; sedaj volijo samo davkoplačilci do 10 fl. Poslanec Russ pa se je kregal, zakaj vlada časih kak liberalno-judovski list pograbi. O ti ljubi Bog, liberalci še polovico tega ne čutijo, kar so konservativni in narodni listi pretrpeli pod liberalnim ministerstvom. Liberalni listi uživajo veliko svobodo ter jo celó zoper ministre in vse nevšečne dostojanstvenike brezobzirno rabijo. Ministra finančnega napadajo prav srdito, ker neče po šegi liberalnih ministrov in Judom na ljubo več zlate rente izdajati, ampak 14 milijonov papirne rente ali državnih dolžnih pisem, katerih obresti se v papirji a ne v zlatu izplačujejo. — Komaj so Korošci dobili novega c. k. namestnika, uže si jezike in peresa brusijo liberalni listi, češ da bi utegnil novi namestnik se tudi vbogih Slovencev spomniti. — Na gorenjem Kranjskem hoče neka „kainische Industriegesellschaft“ vse gozde pograbit na veliko nesrečo prebivalcem, ki nimajo živine kam past goniti pa tudi potrebne lesa in drv dobiti ne morejo. — Magjari žrtvujejo veliko denarja za svoje honvede ali brambovce, ali še ni zadosti, sedaj hočejo še lastno artilerijo imeti. — Zagreb hitijo popravljati, mesto Lemberg mu je podarilo 500 fl. Gradov je potres veliko porušil, med njimi tudi Trakoštan. V Zemun je došlo mnogo delalcev mislečih, da se bo kmalu začela staviti avstrijsko-srbska železnica. Toda železnice še ne bodo stavili in delavci trpijo silno pomanjkanje in lakoto. Bosni posodijo se iz državne blagajnice 3 milijoni goldinarjev za nadaljevanje železnice iz Zenice do Serajeva.

Vnanje države. Ker so Črnogorci dobili Ulcinj, razšlo je se brodovje evropsko na vse vetre. Čudne reči godijo se v Atenah; Bismark in Francozi svarijo pred vojsko zoper Turke, na tistem pa Grkom prav dajejo, in ti se res pripravljajo močno na boj; 80000 mož so sklicali pod puško, 120 milijonov v najem vzeli za nakup novih vojnih priprav, med temi 30.000 pušek in 9000 revolverjev, kanonov, torpedov itd. Spomladi, če ne prej, bukne gotovo greško-turška vojska. — Ruski car vrnil je se iz Livadije v Petrovgrad; njegovi ministri si prizadevajo bremena polajšati davke-